

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

Vilniaus g. 31,
Vilnius, Lietuva
+370 5 2431067
sekretoriatas@lpk.lt
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2022-01-19 Nr. S. 23

LIETUVOS PRAMONININKŲ KONFEDERACIJOS POZICIJOS DĖL PERŽIŪRĖTOS EUROPOS SĄJUNGOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS DIREKTYVOS IŠ EUROPOS KOMISIJOS 2021 M. LIEPOS 14 D. PASKELBTO TEISĖS AKTŲ RINKINIO „PASIRUOŠIMAS 55“ PROJEKTAS

2021 m. liepos 14 d. Europos Komisija (toliau – Komisija) paskelbė pasiūlymus Europos Sąjungos (toliau – ES) Atsinaujinančių išteklių energijos direktyvos (angl. *the Renewable Energy Directive – RED II*) (toliau – RED II) peržiūrai (kitais tarant, paskelbtas RED III projektas). Pakeitimų pasiūlymai parengti esamos RED II (ES) 2018/2001 pagrindu. Pakeitimais siekiama pritaikyti RED II nuostatas prie naujų energetikos ir klimato tikslų, nustatytų Europos žaliuoju kursu, visų pirma, prie naujojo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) išmetimo sumažinimo tikslo – mažiausiai 55% iki 2030 m.

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) visiškai sutinka su Direktyvos projekte keliamu siūlymu padidinti siekiamą tikslą – iki 2030 m. padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį bendrame galutiniame ES energijos vartojime nuo 32% iki 40%. LPK taip pat visiškai sutinka, kad greitesnė atsinaujinančios energetikos plėtra visuose ūkio sektoriuose yra būtina ne tik siekiant ambicingesnio klimato kaitos mažinimo tikslo, siekiant apsaugoti mūsų aplinką ir sveikatą bei sumažinti ES ir Lietuvos energetinę priklausomybę, bet ji taip pat prisidėtų ir prie ES pirmavimo technologijų ir pramonės srityse, kartu kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą.

Taigi, LPK laikosi nuomonės, kad greitesnė atsinaujinančios energetikos plėtra yra ne tik reikalinga, bet ir ekonomiškai naudinga.

Visgi siekiant patobulinti Komisijos siūlomą Direktyvos projektą, LPK teikia žemiau išdėstytas pastabas šiam projektui:

Direktyvoje reikia numatyti ne tik įpareigojimus ES valstybėms narėms didinti atsinaujinančių išteklių energetikos plėtrą, bet ir konkrečias priemones, palengvinančias šių tikslų siekimą.

LPK pabrėžia, kad šiuo metu itin sudėtingos leidimų išdavimo naujoms atsinaujinančioms ištekliams naudojančioms jėgainėms procedūros tampa pagrindine kliūtimi spartesnei

Įmonės kodas: 110058241
PVM mokėtojo kodas: LT100002156611
A/s Nr.: LT05 7044 0600 0150 5642

atsinaujinančios energetikos plėtrai. Todėl siūlytume Direktyvoje numatyti įpareigojimą valstybėms narėms užtikrinti, kad visi leidimų išdavimo procesai neužtruktų ilgiau nei maksimalūs Direktyvoje nustatyti terminai. Taip pat siūlome Direktyvoje nustatyti įpareigojimą valstybėms narėms skirti mažiausiai 2% šalies teritorijos vėjo ir saulės energetikos prioritetiniam vystymui, numatant šiose teritorijose supaprastintą leidimų išdavimo tvarką ir užtikrinant visą reikalingą infrastruktūrą naujiems gamintojams prijungti šiose teritorijose. Tai leistų ne tik padidinti atsinaujinančios energetikos plėtros greitį, bet ir užtikrinti jos plėtros kryptingumą, optimizuojant tam reikalingas išlaidas infrastruktūros plėtrai.

LPK taip pat mano, kad atsinaujinančių išteklių energetikos plėtros planai pramonės sektoriuje turėtų likti orientaciniais, o ne įpareigojančiais, kadangi skirtingų ES valstybių narių pramonės situacija yra labai skirtinga, be to, efektyviai veikianti ES ATL prekybos sistema jau pati savaime skatina pramonę būti maksimaliai lanksčia, ieškant būdų mažinti ŠESD išmetimus.

Žaliojo (arba dar vadinamo atsinaujinančio) vandenilio gamybos technologijos, nors ir yra itin perspektyvios, daug žadančios, tačiau kol kas dar nėra prieinamos rinkoje. Tai kol kas dar nėra brandą pasiekusi technologija. Todėl pramonei būtų sukurtas itin didelis neapibrėžtumas, nustačius įpareigojimą pusę vartojamo vandenilio pakeisti žaliuoju, iš atsinaujinančių išteklių pagamintu vandeniliu (kaip siūloma naujos redakcijos Direktyvoje 22a straipsniu). Tuo labiau, kad žaliojo vandenilio naudojimo įsipareigojimai atsiranda iš to paties „Fit for 55“ teisės aktų paketo: iš Komisijos pasiūlymų griežtinti ES ATL prekybos sistemos reikalavimus ir įvesti ES pasienio CO2 korekcinį mechanizmą. Direktyvos (RED III) reikalavimai neturėtų būti taikomi vandeniliui, kuris naudojamas kaip žaliava. Todėl sprendimas nustatyti privalomus tikslus būtų nesavalaikis, turint omenyje vis dar egzistuojantį didelį neapibrėžtumą/netikrumą dėl būtinų produktų ir technologijų prieinamumo ateityje. Kita vertus, yra būtina skirti atskirą papildomą finansavimą žaliojo vandenilio technologijų plėtrai užtikrinti, nes tik žaliojo vandenilio užtikrinimas a) ir klimato kaitos mažinimą, b) ir lengvesnį elektros gamybos iš atsinaujinančių išteklių (kurios gamyba kinta laikui bėgant) integravimą į elektros energetikos sistemą, c) ir ES energetinės priklausomybės nuo importuojamų energetinių išteklių mažinimą.

LPK nuomone, siekiant kurti prielaidas gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių, būtina, kad elektros, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, prieinamumas konkurencingomis kainomis būtų kiek įmanoma didesnis. Tuo tikslu turėtų būti sukurta bendra, vieninga, ES masto sistema kilmės garantijų perkamai elektros energijai. Taip pat turėtų būti numatytas skatinimas pramonės įmonėms, sudarančioms ilgalaikes elektros energijos, perkamos iš gamintojų, plečiančių elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą, sutartis.

LPK pasisako už tai, kad Direktyvoje būtų aiškiau ir su mažiau dviprasmybių formuluojama pozicija, jog darnumo kriterijus atitinkančio biokuro vartojimo šildymo sektoriuje didinimas yra labai svarbus, siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo iškastinio kuro importo.

LPK taip pat laikosi pozicijos, kad Direktyvoje numatant itin ambicingus tikslus transporto sektoriuje, turi būti prieinami ir instrumentai tuos tikslus pasiekti. Tam siūlytina atsisakyti projekte esančių ribojimų naudoti biodegalus iš žaliavų, kurių atitiktis griežtiems tvarumo kriterijams yra

užtikrinama ir kurių naudojimas degalų gamyboje užtikrina sektoriaus dekarbonizavimą. Vienas iš tokių siūlymų – atsisakyti šiuo metu numatyto 1,7% limito biodegalams iš Direktyvos IX priedo B dalies žaliavų. Kartu, manytina, kad šiuo metu numatytas ribojimas degalams iš maistui ir pašarams naudojamų produktų galėtų būti sušvelnintas, numatant, kad tokių biodegalų dalis galėtų siekti 7% viso transporto sektoriuje naudojamos energijos kiekio nepriklausomai nuo faktinio tokių biodegalų vartojimo atskirose valstybėse narėse 2020 m.

Direktyvoje taip pat turėtų būti suformuotas didesnis aiškumas, ar biodegalų gamyba laikoma „įprastinio kuro“ (angl. *conventional fuels*) gamyba, t. y. ar gaminant biodegalus žaliojo vandenilio tikslai bus siekiami per vandenilio panaudojimą degalų gamyboje pagal Direktyvos 25 straipsnį transporto sektoriuje, ar pagal Direktyvos 22a straipsnį pramonėje; kaip bus vertinamos situacijos, kai iškastinės kilmės ir atsinaujinančios kilmės žaliavos bus perdirbamos vienu metu (angl. *co-processing*).

Vertinant įpareigojimą iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės kuro¹ (angl. *renewable fuels of non-biological origin – RFNBO*) dalį padidinti iki 2,6% transporto sektoriuje, reikia numatyti tam tikrą technologinį neutralumą, kartu užtikrinantį energijos išteklių importo į ES mažinimą, t. y. numatyti, kad šis tikslas galėtų būti pasiekiamas ir naudojant vandenilį, pagamintą iš biologinės kilmės kuro. Tai smarkiai prisidėtų prie bioekonomikos sektoriaus augimo Europos Sąjungoje.

Pagarbiai
Generalinis direktorius

Ričardas Sartatavičius

E. Astramovič, el. paštas: Elana.Astramovic@lpk.lt; tel.: +370 653 91135

---

¹ Pagal RED III, iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės kuras apibrėžiamas kaip kuras, kurio energijos kiekis gaunamas iš kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių nei biomasė, ir į šį apibrėžimą įeina ir atsinaujinantis vandenilis bei vandenilio pagrindu pagamintas sintetinis kuras.